

A történelem sodrában

Egy állandó kiállítás új köntösben

Budapest-Szentendre, 2011. július 7. – Mai napon nyitotta meg A történelem sodrában - Lakosságcsere a Dél-Dunántúlon az 1940-es években címet viselő kiállítást Balog Zoltán a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkára és dr. Cseri Miklós főigazgató. A téma a már meglévő kiállítás kiegészítéseként, abba beleépítve jelenik meg, mintegy állandó kiállítás az állandó kiállításban a látogatókra hangolva.

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum lendületet kapva a legújabb tájegységének interaktív elemeitől a jövőben meglévő, az egyes tájegységek portáin lévő lakóházak és műhelyek állandó kiállításait is időről-időre megújítja. A reform új kiállítási koncepciót, archaikus környezetben modern interpretációs eszközök használatát, a lakáskultúra és hagyományörzés bemutatásán túl egy-egy néprajzi téma kiemelését jelenti. Ennek a megújítási folyamatnak része, illetve első etapja a lakosságcsere-t bemutató kiállítás *A történelem sodrában – Lakosságcsere a Dél-Dunántúlon az 1940-es években.*

A II. világháborút követő időszak egyik fontos, sokakat érintő eseményét a különböző népcsoportok politikai erőszakkal végrehajtott át/kitelepítései jelentették. A kollektív felelősségre vonás következményeként székelyek, svábok, felvidéki magyarok lakóhelyei szűntek meg illetve cseréltek gazdát. A bukovinai székelyeket még 1941-ben telepítették át jobb jövő reményében a Jugoszláviától akkor visszacsatolt Bácskába, ahonnan azonban 1944 őszén a háború forogtatásában el kellett menekülniük. A székelyek és - az 1947-48-ban Csehszlovákiából szintén kollektív bűnösség elve alapján kitelepített – felvidéki magyarok egy része Tolna és Baranya megyék korábban németek lakta településeire került. Az eseményeket átélt személyek közül sokan még mindig magukban hordozzák az őket ért sebeket, megpróbáltatásokat.

A múzeum Dél-Dunántúl tájegységének hidas lakóházában a berendezés ezekre az időkre emlékszik vissza. Az átmeneti állapotokról, a különböző vallásokról és hagyományokról a svábok, magyarok, székelyek használati eszközei, a szobák berendezései tanúskodnak.

A tárgyak statikus bemutatásán túl viszont **a téma érzékenyítése** a látogatóban, ami kifejezetten fontos. Így például a tárlat megtekintésének szinte kötelező eleme egy-egy **szituációs kártya** kézbevétele belépéskor, ami segíti átélni a szülő- és lakóhelyüket kényszerből elhagyó emberek sorsát. A 12 személy életét bemutató kártyával végigjárva a kiállítási helyszíneket, gyorsan rájövünk arra, hogy az erőszakos lakossági átszervezések, áttelepítések bizony elődeink egész életére rányomták a bélyegét értelmetlenül. Igaz ez akkor is, amikor csűrbe beállított vagon előtt, a megtöltésre váró ládákkal szemben állva felteszik a kérdést a látogatónak: **„Ha most 10 perc alatt kellene eldönteni, hogy a maximum 20 kg-os bőröndben mit visz magával az élete hátralevő részéhez, akkor mit tenne bele?”**

További információ kérhető:

press@sznm.hu

26/502-511

